

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH PRZED KRZYWDZENIEM

w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych im. Józefa Kluzy w Krakowie

ul. Młaskotów 6 30-117 Kraków

Spis treści

1. Preambuła	2
2. Słowniczek pojęć	3
3. Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci	4
4. Zasady rekrutacji pracowników oraz osób innych (współpracowników/wolontariuszy/stażystów/praktykantów/partnerów).....	4
5. Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy personelem szkoły a dziećmi (pracownikami/ współpracownikami/ wolontariuszami/ stażystami/ praktykantami)	6
6. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi:	10
7. Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole:	11
8. Bezpieczeństwo uczniów podczas korzystania z urządzeń elektronicznych i Internetu oraz telefonu komórkowego	13
9. Zasady korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych podczas wyjść, wycieczek edukacyjnych organizowanych przez szkołę.....	14
10. Podstawowe działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci:	14
11. Zasady korzystania z komputerów z dostępem do Internetu.	15
12. Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka	15
13. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń szkoły jest ofiarą przemocy w rodzinie lub przestępstwa	18
14. Procedura postępowania w przypadku agresji i przemocy w szkole	20
15. Procedura postępowania szkoły w przypadku nieprawidłowych zachowań psychoseksualnych	23
16. Procedura reagowania w sytuacji cyberprzemocy wśród uczniów	24
17. Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku dzieci w placówce.....	30
18. Postanowienia końcowe.....	32
19. Załączniki.....	33

1. Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez Szkołę jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie, zgodnie z misją wpisaną w koncepcję pracy szkoły, Statut Szkoły.

Pracujemy, aby nasza szkoła była miejscem bezpiecznym i otwartym na potrzeby uczniów, miejscem przyjaznym dla ucznia.

Każdy pracownik traktuje uczniów z szacunkiem, dba o ich rozwój, zna i uwzględnia ich potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracowników wobec uczniów przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownicy Szkoły, realizując powyższe cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych szkoły oraz swoich kompetencji. Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem dotyczą wszystkich uczniów i są obowiązkowe do stosowania przez wszystkich pracowników oraz osoby dopuszczane do innej działalności, związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez wychowanków.

Podstawy prawne Polityki ochrony dzieci:

- Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.)
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359)
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606).
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 31 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.) -art. 23 i 24
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.)
- Statut Szkoły.

2. Słowniczek pojęć

- Dobro ucznia, „to stan, w którym uczeń osiąga prawidłowy, całościowy i harmonijny rozwój psychiczny, fizyczny i społeczny, z poszanowaniem jego godności i wynikających z niej naturalnych praw. Dobro to jest kształtowane w szczególności przez pozytywne relacje osobiste, relacje rodzinne i sytuacje wychowawcze”¹
- Szkoła, to instytucja;
- Organem zarządzającym szkołą jest dyrektor;
- Pracownikiem szkoły jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia;
- Osobą inną niż pracownik jest osoba prowadząca działalność związaną z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu, realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub opieką nad nimi (wolontariusze, realizatorzy projektów edukacyjnych współpracujący z placówką, szkołą, przedstawiciele fundacji, stowarzyszeń, inni partnerzy szkoły);
- Personelem jest każda osoba zatrudniona, bądź dopuszczona do działalności, o której mowa w pkt. 5.
- Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia;
- Małoletnim jest każda osoba, która nie ukończyła 18 lat;
- Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny.
- Zgoda opiekuna prawnego oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka (jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny) lub zgodę opiekuna prawnego wyznaczonego przez sąd;
- Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika szkoły, osobę inną niż pracownik, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie;
- Administrator sieci internetowej, to wyznaczony przez dyrektora nauczyciel
- Osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo uczniów w Internecie oraz sprawujące

¹ Za propozycją Rzecznika Praw Dziecka w autopoprawce z 27 sierpnia 2018 r., w art. 21 pkt 2 projektu Kodeksu rodzinnego z 12 lipca 2018 r.

nadzór nad korzystaniem z internetu przez dzieci na terenie szkoły i ich bezpieczeństwem w sieci, to nauczyciele prowadzący w danym czasie zajęcia z podopiecznymi;

- Osobą odpowiedzialną za Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem jest pedagog szkoły, który sprawuje nadzór nad realizacją zapisów Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w szkole, zgodnie z wytyczonymi przez dyrektora zadaniami;
- Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i organizowanie udzielenia mu wsparcia jest psycholog, pedagog;
- Osobą odpowiedzialną za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu rodzinnego jest Dyrektor szkoły.
- Dane osobowe dziecka to wszelkie dane umożliwiające identyfikację dziecka.

3. Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

3.1. Personel szkoły posiada odpowiednią wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwraca uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.

3.2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, bądź podjęcia informacji o krzywdzeniu ucznia, pracownicy szkoły oraz osoby inne podejmują odpowiednie procedury.

3.3. Personel monitoruje sytuację i dobrostan dziecka.

4. Zasady rekrutacji pracowników oraz osób innych (współpracowników/wolontariuszy/stażystów/praktykantów/partnerów)

4.1. Rekrutacja pracowników oraz osób innych w szkole odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji pracowników i osób innych.

4.2. W celu dopełnienia zasad bezpiecznej rekrutacji należy:

- Poznać dane kandydata/kandydatki, które pozwolą jak najlepiej poznać jego/jej kwalifikacje, w tym stosunek do wartości podzielanych przez szkołę, takich jak ochrona praw dzieci i szacunek do ich godności.
- Zadbać, aby osoby zatrudniane, bądź dopuszczane do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu, realizacją innych

zainteresowań przez małoletnich lub opieką nad nimi, posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi oraz były dla uczniów bezpieczne.

- Poprosić kandydata/kandydatkę o referencje z poprzednich miejsc zatrudnienia lub o podanie kontaktu do osoby, która takie referencje może wystawić. Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydata/kandydatki. Niepodanie takich danych, w świetle obowiązujących przepisów, nie będzie jednak rodzić dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia wyłącznie w oparciu o tę podstawę. Szkoła nie może samodzielnie prowadzić tzw. screeningu osób ubiegających się o pracę, gdyż ograniczają ją w tym zakresie przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych oraz Kodeksu Pracy.
Aby sprawdzić powyższe, szkoła żąda danych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
- Pobrać dane osobowe kandydata/kandydatki, w tym dane, potrzebne do sprawdzenia jego/jej danych w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – rejestr z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.
- Przechowywać Wydruk z Rejestru w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej osób innych.
- Pobrać od kandydata/kandydatki informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
- Pobrać również informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów (w przypadku, gdy dana osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie).
- Pobrać od kandydata/kandydatki oświadczenie o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej (jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności, nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego), że nie był/a

prawomocnie skazany/a w tym państwie za czyny zabronione, odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r.

o przeciwdziałaniu narkomanii, oraz że nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił/a się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

- Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej dołącza się klauzulę następującej treści: Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. (wzór oświadczeń zawiera załącznik nr 1 oraz załącznik nr 2 do niniejszych Standardów)
- Pobrać od osoby zatrudnianej, bądź innej osoby, gdy pozwalają na to przepisy prawa, zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego.

4.3. Przed dopuszczeniem do pracy lub innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu, realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub opieką nad nimi specjalista ds. kadr i finansów poleca zapoznanie się z treścią Standardów oraz wskazuje pedagoga, jako osobę kompetentną do udzielania niezbędnych informacji dotyczących Standardów. Po zapoznaniu się w/w osób z treścią Standardów, zobowiązane są one do podpisania Oświadczenia – załącznik nr 3

5. Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy personelem szkoły a dziećmi (pracownikami/ współpracownikami/ wolontariuszami/ stażystami/ praktykantami)

5.1. Personel zna i stosuje zasady bezpiecznych relacji personel – uczeń, ustalone w szkole. Każdy pracownik zobowiązany jest do podpisania oświadczenia o zapoznaniu się i zobowiązaniu do stosowania niniejszych Standardów – załącznik nr 3.

5.2. Ustanawia się następujące zasady bezpiecznych relacji między personelem a małoletnimi przebywającymi w szkole, a zwłaszcza zachowania niedozwolone personelu wobec małoletnich:

- Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Personel traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby.
- Personel realizując zasady działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia.
- Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec uczniów w jakiegokolwiek formie.
- Personel jest zobowiązany do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy dana reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci.
- Każdy pracownik oraz osoba inna jest zobowiązana do działania w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji swojego zachowania.
- W komunikacji z dziećmi należy zachować cierpliwość i szacunek.
- Należy słuchać uważnie podopiecznych i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku oraz danej sytuacji.
- Nie wolno zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka.
- Nie wolno krzyczeć na dziecko w sytuacji innej, niż wynikająca z jego bezpieczeństwa lub bezpieczeństwa innych dzieci.
- Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
- Podejmując decyzje dotyczące ucznia, należy go o tym poinformować i starać się brać pod uwagę jego oczekiwania, jeżeli sytuacja na to pozwala.
- Należy szanować prawo ucznia do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od tej zasady, aby chronić dziecko, należy to wyjaśnić najszybciej jak to możliwe.
- Jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z uczniem na osobności, należy zostawić uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbać, aby być w zasięgu wzroku innych. Można poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy

(nie dotyczy psychologa, pedagoga oraz wychowawcy klasy).

- Nie wolno zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
- Należy zapewnić małoletnich, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć wychowawcy lub wskazanej osobie (w zależności od procedur interwencji) i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
- Należy doceniać i szanować wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażować i traktować równo, bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
- Należy unikać faworyzowania uczniów.
- Nie wolno nawiązywać z uczniami jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać im propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
- Nie wolno utrwalać wizerunku ucznia (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrektor nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskał zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.
- Nie wolno proponować małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.
- Nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka, ani rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarunków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.
- Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dzieckiem przez pracownika lub pracownikiem przez dziecko, muszą być zgłaszane. Jeśli personel

jest ich świadkiem powinien zareagować stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

- Każde przemocowe działanie wobec ucznia jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt może być stosowany lub stosowny i spełniać zasady bezpiecznego kontaktu:
 - a. jeżeli wynika z sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa zdrowia lub życia ucznia/uczniów, zgodnie z przyjętą procedurą;
 - b. jeżeli jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Zawsze należy kierować się swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję ucznia, pytając go o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie. Należy spokojnie zapowiadać i tłumaczyć poszczególne gesty we wszelkich sytuacjach związanych z kontaktem fizycznym, przymusem bezpośrednim, przeszukaniem i innymi sytuacjami wynikającymi z odpowiednich przepisów.
- Nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
- Nie wolno dotykać ucznia w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- Zawsze należy być przygotowanym na wyjaśnienie swoich działań.
- Nie wolno angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z uczniami czy brutalne zabawy fizyczne.
- Należy zachować szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Należy reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
- Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli członek personelu jest świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, informuje (np.:) pedagoga, zgodnie z procedurą interwencji.
- Co do zasady kontakt z uczniami powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.
- Nie wolno zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez

prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).

- Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).
- Jeśli zachodzi konieczność kontaktu/spotkania z uczniem poza godzinami pracy, należy poinformować o tym dyrekcję, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
- Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

6. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi:

6.1. Uczniowie mają prawo do przebywania w bezpiecznym środowisku szkolnym.

6.2. Uczniowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w Statucie szkoły.

6.3. Uczniowie uznają prawo innych uczniów do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych uczniów – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.

6.4. Zachowanie i postępowanie uczniów wobec kolegów/ innych osób nie narusza ich poczucia godności osobistej.

6.5. Uczniowie akceptują i szanują siebie nawzajem, np. Używają zwrotów grzecznościowych typu proszę, dziękuję, przepraszam, są uprzejmi i życzliwi, sposób mówienia jest poprawny, wolny od wulgaryzmów. Uczniowie kontrolują swoje zachowanie i emocje; wyrażają sądy i opinie w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.

6.6. Uczniowie budują wzajemne zrozumienie, rozwiązują problemy i konflikty między sobą bez użycia siły.

6.7. Uczniowie okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek i oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.

- 6.8.** W kontaktach między sobą uczniowie nie zachowują się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony kolegów.
- 6.9.** Uczniowie mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
- 6.10.** Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród uczniów nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona.
- 6.11.** Uczniowie mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom przemocy oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych zagrożeniach.
- 6.12.** Jeśli uczeń jest świadkiem stosowania przez innego ucznia/uczniów jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami).
- 6.13.** Wszyscy uczniowie znają obowiązujące w szkole procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych uczniów, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w szkole zwrócić o pomoc.
- 6.14.** Jeśli uczeń stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w szkole pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

7. Niedozwolone zachowania małoletnich w szkole:

7.1. Stosowanie agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:

- groźby;
- wymuszenia;
- fizyczne zaczepki;
- nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
- zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
- rzucanie w kogoś przedmiotami;
- napastowanie seksualne;
- bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie;

7.2. Stosowanie agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:

- obelgi, wyzwiska
- wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary;
- bezpośrednio obrażanie ofiary;
- plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary

7.3. Stosowanie agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:

- poniżanie;
- wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;
- pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu);
- wulgarne gesty;
- śledzenie/szpiegowanie;
- obraźliwe SMS-y i MMS-y;
- wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania;
- telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające);

7.4. Niszczenie/zabieranie rzeczy należących do ofiary;**7.5. straszenie;****7.6. gapienie się;****7.7. szantażowanie.**

7.8. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w szkole lub klasie, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie szkoły.

7.9. Nieuzasadnione, bez zgody nauczyciela opuszczanie sali lekcyjnej. Wagarowanie. Wyjście bez zezwolenia poza teren szkoły w trakcie przerwy lub lekcji.

7.10. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.

7.11. Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek szkolnych i przerw międzylekcyjnych, np. przebywanie w miejscach niedozwolonych, bieganie, itp.

7.12. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.

7.13. Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/ środków odurzających.

7.14. Używanie wulgaryzmów w szkole i poza nią.

7.15. Celowe niszczenie lub nie szanowanie własności innych osób oraz własności szkolnej.

7.16. Kradzież/ przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności szkolnej.

7.17. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od uczniów.

7.18. Wystugiwanie się innymi uczniami w zamian za korzyści materialne.

7.19. Szykanowanie uczniów lub innych osób w szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.

7.20. Nie reagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie).

Znęcanie się (współudział w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie).

7.21. Aroganckie/niegrzeczne zachowanie wobec kolegów, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie kolegów/ innych osób w szkole.

7.22. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych uczniów/ osób bez ich zgody.

7.23. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.

7.24. Stosowanie wobec innych uczniów/innych osób różnych form cyberprzemocy.

8. Bezpieczeństwo uczniów podczas korzystania z urządzeń elektronicznych i Internetu oraz telefonu komórkowego

8.1. Szkoła ma obowiązek podejmować działania zabezpieczające dzieci przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać ich prawidłowemu rozwojowi.

8.2. Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” rozumiane są:

- a) treści szkodliwe, niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków);
- b) treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych;
- c) różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.

9. Zasady korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych podczas wyjść, wycieczek edukacyjnych organizowanych przez szkołę.

Każdorazowo decyzję o zabranii na wycieczkę telefonów komórkowych i/lub innych urządzeń elektronicznych podejmuje kierownik/opiekun wycieczki.

Jeśli istnieje możliwość zabrania telefonu i/lub innego urządzenia elektronicznego na wycieczkę, wyjście edukacyjne uczniów ma prawo korzystania z tych urządzeń wyłącznie w zakresie nie wpływającym na organizację i przebieg tego przedsięwzięcia. Podczas wyjść zorganizowanych przez szkołę (teatr, kino, muzeum, filharmonia, zwiedzanie z przewodnikiem, lekcja w terenie, konkursy, zawody sportowe itp.) uczniów jest zobowiązany do wyłączenia/wyciszenia telefonu (bez wibracji) i schowania go.

10. Podstawowe działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci

- monitorowanie działania i aktualizowanie programu antywirusowego, zapory sieciowej, stosowanie filtrów antyspamowych;
- instalowanie aplikacji filtrujących na każdym komputerze, z których korzystają pracownicy i uczniowie oraz aplikacji filtrujących do usług sieciowych, które analizują przepływające dane i są w stanie zablokować dostęp do podejrzanych lokalizacji niezależnie od tego, czy przyłączony komputer wyposażono w odpowiednie narzędzie, czy też nie;
- edukacja medialna – dostarczanie dzieciom wiedzy i umiejętności dotyczących posługiwania się technologią komunikacyjną;
- prowadzenie systematycznych działań wychowawczych (integracja zespołu klasowego, budowanie dobrych relacji pomiędzy uczniami, wprowadzanie norm grupowych; odróżnianie dobra od zła);
- prowadzenie działań profilaktycznych propagujących zasady bezpiecznego korzystania z sieci oraz uświadamiających zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych;
- włączenie rodziców uczniów w działania szkoły na rzecz zapobiegania cyberprzemocy - poinformowanie ich o polityce szkoły w zakresie reagowania na cyberprzemoc; edukacja na temat cyberprzemocy i zagrożeń z sieci: warsztaty, szkolenia dla rodziców, udostępnianie materiałów i publikacji, w tym polecanie i wskazywanie sposobów instalowania ochrony rodzicielskiej;
- podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia

- cyberprzemocy lub ujawnienia niebezpiecznych treści;
- określenie procedury wskazującej osoby w szkole, do których należy się zwrócić oraz działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze lub zjawiska doświadczonej/ zaobserwowanej cyberprzemocy.

11. Zasady korzystania z komputerów z dostępem do Internetu.

Infrastruktura sieciowa szkoły umożliwia dostęp do Internetu, zarówno personelowi, jak i uczniom, w czasie zajęć i poza nimi.

Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.

Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie szkoły jest zainstalowane i oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall.

Na terenie szkoły dostęp ucznia do Internetu możliwy jest:

- pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych,
- za pomocą sieci wifi szkoły, po podaniu hasła.

Uczeń może korzystać z Internetu tylko na komputerze z zainstalowanym programem filtrującym treści.

Uczniowie korzystają z komputera tylko pod opieką nauczyciela.

Korzystanie z multimediów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym.

Uczeń obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela i zgodnie z obowiązującym regulaminem.

12. Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

12.1. W przypadku powzięcia przez członka personelu szkoły podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, ma on obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji pedagogowi, psychologowi, dyrektorowi szkoły.

12.2. Na podstawie uzyskanych informacji dotyczących krzywdzenia małoletniego pedagog podejmuje odpowiednie kroki interwencyjne.

Z każdej interwencji sporządzana jest Karta interwencji stanowiąca załącznik nr 4 do niniejszych Standardów.

12.3. W przypadku stwierdzenia zaniedbania (brak zainteresowania sytuacją dziecka, potrzebami materialnymi oraz emocjonalnymi itp.) pedagog przekazuje informację wychowawcy klasy.

Wychowawca ma obowiązek porozmawiać z rodzicem, opiekunem prawnym, poinformować go o jego obowiązkach wobec dziecka, ustalić dalsze kroki współpracy. Jeżeli sytuacja tego wymaga, rodzic/opiekun prawny uzyskuje od wychowawcy informacje o możliwości wsparcia psychologicznego lub materialnego.

Informacje o rozmowie wychowawca odnotowuje w Karcie interwencji.

W przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna prawnego informację przekazuje się do właściwego sądu rodzinnego, zgodnie z przyjętymi w placówce procedurami.

Sytuacja ucznia jest monitorowana.

Adekwatnie do potrzeb ucznia wynikających z sytuacji, wychowawca sporządza plan pomocy dziecku, zawierający wszystkie czynności, które będą podejmowane w sprawie, z uwzględnieniem zadań i zobowiązań leżących po stronie rodzica/opiekuna prawnego. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany rodzicom/opiekunom, z zaleceniem współpracy przy jego realizacji, na zebraniu zespołu interwencyjnego.

12.4. W przypadku powzięcia informacji o jednorazowej przemocy fizycznej (klapsy, popychanie, szturchanie) lub przemocy psychicznej (poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie), bądź innych niepokojących zachowań (krzyki, niestosowne komentarze) ze strony rodziców/opiekunów, pedagog przekazuje informację wychowawcy klasy.

Wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o w/w formę krzywdzenia. W rozmowie informuje o konsekwencjach, jeżeli sytuacja się powtórzy oraz o możliwościach wsparcia psychologicznego dla rodzica/opiekuna prawnego.

W przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna prawnego oraz gdy sytuacja się powtórzy, zawiadamia się sąd rodzinny.

Sytuacja dziecka jest monitorowana.

Adekwatnie do potrzeb ucznia wynikających z sytuacji, wychowawca sporządza plan pomocy dziecku, zawierający wszystkie czynności, które będą podejmowane w sprawie, z uwzględnieniem zadań i zobowiązań leżących po stronie rodzica/opiekuna prawnego. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany rodzicom/opiekunom, z zaleceniem współpracy przy jego realizacji, na zebraniu zespołu interwencyjnego.

12.5. W przypadkach podjęcia informacji o przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, pokrzywdzenia innymi typami przestępstw, wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu ze strony rodzica/opiekuna prawnego, pedagog przekazuje informacje dyrekcji placówki.

Dyrektor informuje rodziców/opiekunów prawnych o podjętych krokach proceduralnych.

Dyrektor wzywa rodziców/opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.

Dyrektor powiadamia na piśmie właściwy sąd o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.

Dyrektor powołuje zespół interwencyjny, w skład którego wchodzi: pedagog, psycholog, wychowawca klasy, kierownictwo szkoły, inni członkowie personelu mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku .

Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku.

W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, powołanie zespołu jest obligatoryjne.

W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.

W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to zostało potwierdzone, dyrektor podejmuje stosowne procedury – zgłasza do prokuratury, bądź na policję – jeżeli dotyczy to pracownika niepedagogicznego, zgłasza do prokuratury bądź na policję oraz do komisji dyscyplinarnej – jeżeli dotyczy to pracownika pedagogicznego. O podjętych krokach powiadamia rodziców/opiekunów prawnych na piśmie.

Adekwatnie do potrzeb ucznia wynikających z sytuacji, wychowawca sporządza plan pomocy dziecku, zawierający wszystkie czynności, które będą podejmowane w sprawie, z uwzględnieniem zadań i zobowiązań leżących po stronie rodzica/opiekuna prawnego. Plan pomocy dziecku jest przedstawiany rodzicom/opiekunom, z zaleceniem współpracy przy jego realizacji, na zebraniu zespołu interwencyjnego.

12.6. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik nr 4 do niniejszych Standardów. Kartę załącza się do akt osobowych dziecka. Cały personel szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

13. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń szkoły jest ofiarą przemocy w rodzinie lub przestępstwa (procedura opracowana przez Zespół psychologów Specjalistycznych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych CEA)

13.1. Cel uruchomienia procedury.

zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego ucznia dotkniętego problemem przemocy w rodzinie lub/oraz będącego ofiarą przestępstwa.

13.2. Osoby odpowiedzialne za przebieg procedury.

Wszyscy pracownicy pedagogiczni i niepedagogiczni szkoły/bursy, którzy mają podejrzenie, że uczeń

doświadcza przemocy i/lub jest ofiarą przestępstwa, w tym: nauczyciele przedmiotów artystycznych,

nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących, kierownicy sekcji/specjalizacji artystycznych, wychowawcy klas/grup, pedagogi/psycholodzy szkolni, pracownicy administracji i obsługi.

13.3. Sposób postępowania

W sytuacji podejrzenia lub ujawnienia, że uczeń doświadcza przemocy fizycznej, psychicznej,

seksualnej i zaniedbania, każdy pracownik pedagogiczny lub niepedagogiczny szkoły/bursy artystycznej:

- 1) przekazuje niezwłocznie informację na ten temat wychowawcy klasy/grupy, pedagogowi/psychologowi szkolnemu, dyrektorowi szkoły;
- 2) wychowawca/pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę z dzieckiem, mającą na celu wstępne zweryfikowanie informacji o doznawanej przemocy (pochodzące od dziecka, świadka, z obserwacji) i rozpoznanie sytuacji ucznia, z uwzględnieniem zasad:
 - rozmowa powinna mieć uzasadniony powód (zainicjowana przez ucznia lub dorosłego podejrzanego, że uczeń doświadcza przemocy),
 - zapewnienie odpowiedniego miejsca, czasu i warunków do rozmowy oraz sporządzenie dokumentacji rozmowy (notatka służbowa),
 - przedstawienie celu rozmowy, zapewnienie o bezpieczeństwie rozmowy i konieczności jej przeprowadzenia, mówienie o przemocy wprost, notowanie określeń stosowanych przez ucznia, okazywanie akceptacji i empatii,
 - ustalenie stanu emocjonalnego ucznia, zakresu przemocy, osób chroniących dziecko, stopnia zagrożenia;
- 3) wychowawca/psycholog/pedagog ocenia sytuację ucznia korzystając ze specjalnego narzędzia „*Postępowanie w związku z wystąpieniem przemocy wobec dziecka*”

dla pracowników oświaty” dostępnego pod adresem:

<https://www.niebieskalinia.pl/algorytmy/dla-oswiaty>, obejmującego

KWESTIONARIUSZ do oceny sygnałów ostrzegawczych mogących wskazywać, że dziecko jest ofiarą przemocy, oraz ALGORYTM zawierający wskazówki do postępowania w związku z podejrzeniem;

- 4) pedagog/psycholog sporządza opis sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia;
- 5) pedagog/psycholog przygotowuje do przekazania rodzicom/opiekunom listę placówek pomocy dziecku i zobowiązanie rodziców do konsultacji ze specjalistą (psycholog, lekarz i in.);
- 6) dyrektor szkoły powołuje zespół szkolny (wychowawca, psycholog/pedagog, nauczyciel przedmiotu artystycznego, dyrektor szkoły), który opracowuje plan pomocy dziecku i wsparcia rodziny oraz decyduje wspólnie o podjęciu działań interwencyjnych, którymi są:
 - rozmowa z rodzicem lub opiekunem niekrzywdzącym (ustalenie wspólnie zakresu działań pomocowych i wsparciowych, poinformowanie o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy wobec dziecka i obowiązku zgłaszania przez szkołę do sądu rodzinnego lub prokuratury przypadków przemocy),
 - uruchomienie procedury Niebieskiej Karty;
- 7) zespół szkolny monitoruje realizację planu pomocy dziecku i wsparcia rodziny;
- 8) w sytuacji, gdy przemoc nie została zahamowana, dyrektor szkoły zawiadamia sąd rodzinny i/lub prokuraturę o sytuacji dziecka, wzywa lekarza lub powiadamia policję o stanie zdrowia dziecka; dalszy tok postępowania należy do kompetencji powiadomionych instytucji.

13.4. Proponowane obowiązki

- Nauczyciel przedmiotów artystycznych i ogólnokształcących: powiadamia kierownika sekcji/specjalizacji artystycznej, wychowawcę, psychologa i/lub pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły/bursy.
- Wychowawca klasy/grupy: może podjąć rozmowę z dzieckiem, ocenia sytuację dziecka, uczestniczy w opracowaniu planu pomocy rodzinie, wspólnie z zespołem podejmuje decyzję o działaniach interwencyjnych, monitoruje realizację planu pomocy.
- Psycholog/pedagog: powiadamia pozostałych członków szkolnego zespołu, przeprowadza rozmowę z dzieckiem, ocenia sytuację dziecka, sporządza notatkę do dokumentacji szkolnej, przygotowuje listę placówek pomocy dziecku i rodzinie oraz zobowiązanie rodziców do konsultacji specjalistycznej, uczestniczy w opracowaniu planu pomocy rodzinie, wspólnie z zespołem podejmuje decyzję o działaniach

interwencyjnych, wypełnia formularz Niebieskiej Karty i przekazuje ją do Zespołu Interdyscyplinarnego, monitoruje realizację zobowiązań przez rodzinę, udziela wsparcia psychologicznego dziecku;

- Dyrektor szkoły: wspólnie z zespołem szkolnym podejmuje decyzję o działaniach interwencyjnych, zawiadamia sąd rodzinny, prokuraturę, policję, pogotowie.

13.5. Przydatne dokumenty

- Niebieska Karta – część A i B przekazywana lokalnemu zespołowi interdyscyplinarnemu.
- Prośba do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną ucznia.
- Zawiadomienie do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
- Szkolny plan działań pomocowych i wspierających.
- Zobowiązanie rodzica do podjęcia konsultacji specjalistycznej.

14. Procedura postępowania w przypadku agresji i przemocy w szkole (procedura opracowana przez Zespół psychologów Specjalistycznych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych CEA)

14.1. Zakres procedury

Szkolne postępowanie wdrażane jest w sytuacji występowania aktów agresji i przemocy na terenie szkoły/bursy artystycznej. Sytuacje, w których należy podjąć postępowanie, dotyczą:

- naruszenia nietykalności fizycznej innych osób,
- bójki,
- wymuszania, zastraszania, podżegania, groźby użycia przemocy,
- naruszenia godności osobistej innych osób (wulgaryzmy, wyzywanie, przemoc psychiczna),
- stworzenia zagrożenia dla życia i zdrowia własnego i innych,
- posiadania i używania niebezpiecznych przedmiotów (np. noża),
- niszczenie szkolnego mienia lub cudzej własności.

14.2. Cel uruchomienia procedury

Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego w szkole/bursie na wypadek wystąpienia na ich terenie zachowań agresywnych, tj. agresji fizycznej i agresji słownej ucznia wobec ucznia lub wobec nauczyciela (stwarzającego zagrożenie dla bezpieczeństwa/zdrowia własnego i innych).

14.3. Osoby odpowiedzialne

Procedura postępowania jest uruchamiana przez osobę, która zauważyła przedmiotowe zachowanie lub której je zgłoszono. O stopniu zaawansowania procedury i podejmowanych krokach decyduje dyrektor szkoły/bursy, a w przypadku jego nieobecności wicedyrektor lub pedagog szkolny.

Czynnościami podejmowanymi w trakcie realizacji procedury kieruje dyrektor szkoły/bursy, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona. Każdy nauczyciel ma obowiązek reagować, w tym szczególnie nauczyciele przedmiotów artystycznych.

14.4. Sposób postępowania

1. Nauczyciel podejmuje próby wyhamowania zachowania agresywnego. Jeśli jest świadkiem bardzo agresywnego zachowania ucznia (bójka, pobicie), zobowiązany jest do natychmiastowego odizolowania sprawcy od ofiary i przerwania aktu przemocy. Zapewnia bezpieczeństwo i ewentualną konieczną pomoc medyczną wszystkim uczestnikom zajęcia. Jeśli to możliwe zostaje przeprowadzona rozmowa mająca na celu ustalenie przyczyn i okoliczności zdarzenia.
2. Jeśli próby zainterweniowania w danej agresywnej sytuacji nie przynoszą efektów, nauczyciel informuje sekretariat szkoły (dzwoni lub wysyła przewodniczącą klasy lub dyżurnego ucznia), zawiadamia pedagoga/psychologa/dyrektora o zaistniałej sytuacji.
3. Uczeń zostaje zabrany z miejsca zdarzenia przez nauczyciela, pedagoga, psychologa i zaprowadzony do gabinetu pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły/bursy (w sytuacji koniecznej nauczyciel ma możliwość przytrzymania ucznia). Sporządza też notatkę dotyczącą zaistniałej sytuacji.
4. O zaistniałej sytuacji nauczyciel informuje wychowawcę klasy, który wraz z psychologiem/pedagogiem szkolnym przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z uczniem, uświadamiając mu nieodpowiednie zachowanie, a następnie zawiera z nim umowę dotyczącą poprawy zachowania oraz dalszych konsekwencji w przypadku braku poprawy.
5. O zaistniałej sytuacji zostają telefonicznie powiadomieni rodzice.
6. W sytuacji bardzo agresywnego zachowania ucznia (napaść fizyczna, niemożność uspokojenia), zawiadamia się nie tylko rodziców ucznia, ale także Policję lub Pogotowie Ratunkowe.
7. Przeprowadzenie poważnej rozmowy z rodzicami ucznia przez wychowawcę/psychologa/pedagoga w celu dobrania odpowiednich form pomocy dla dziecka. Wychowawca, we współpracy z pedagogiem, pomaga rodzicom w doborze metod wychowawczych. Dobrze, by rodzic/opiekun prawny podpisał zgodę na przytrzymywanie dziecka w sytuacjach, kiedy jego zachowanie zagraża bezpieczeństwu i/lub zdrowiu jego i innych uczniów (brak takiej zgody jest podstawą

do wezwania Policji/Pogotowia Ratunkowego w przypadku pojawienia się zachowań agresywnych).

8. W przypadku wystąpienia powtarzających się ataków agresji ze strony ucznia, wychowawca, pedagog, psycholog podejmują współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i Policją oraz w porozumieniu z dyrektorem szkoły/bursy kierują wnioskiem do MOPR-u o wgląd w sytuację rodzinną ucznia, a jeśli to nie wystarczy do Sądu Rejonowego (Wydział Rodzinny i Nieletnich) o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.
9. Ze wszystkich spotkań osoba prowadząca sprawę sporządza notatkę na temat przekazanych informacji i ustaleń (w tym wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji). Wychowawca klasy/grupy dokonuje stosownego zapisu w dzienniku, a psycholog i pedagog w swojej dokumentacji.
10. Rodzice (opiekunowie prawni) podpisem potwierdzają przyjęcie do wiadomości w/w informacji i ustaleń.
11. We wszystkich działaniach wychowawczych stosowane są kary i nagrody zgodnie ze Statutem.

14.5. Postępowanie wobec ucznia, który jest ofiarą:

- udzielenie pierwszej pomocy bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza/karetki;
- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły/bursy;
- powiadomienie rodziców ucznia (wychowawca, psycholog, pedagog, dyrektor);
- wezwanie Policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia;
- w razie potrzeby proponowane jest spotkanie z psychologiem, które ułatwia uczniowi powrót do normalnego funkcjonowania w szkole po zdarzeniu.

14.6. Proponowane obowiązki pracowników:

- zapoznanie się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury;
- branie udziału w szkoleniach z zakresu stosowania procedury;
- posiadanie listy numerów telefonu osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury;
- znajomość zadań własnych w przypadku uruchomienia procedury;
- szkolenie uczniów w zakresie działań prowadzonych w ramach procedury;
- stosowanie się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją trudną lub kryzysową.

12. Procedura postępowania szkoły w przypadku nieprawidłowych zachowań psychoseksualnych (procedura opracowana przez Zespół psychologów Specjalistycznych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych CEA)

15.1. Cel uruchomienia procedury

Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego uczniów w przypadku zagrożenia wewnętrznego, związanego z występowaniem nieprawidłowych zachowań psychoseksualnych (prostyucja, rozpowszechnianie pornografii, pedofilia i uwodzenie).

15.2. Osoby odpowiedzialne

Każdy pracownik szkoły artystycznej ma obowiązek zareagowania uzyskawszy informację o występowaniu nieprawidłowych zachowań psychoseksualnych w szkole. W tym przypadku każdy pracownik pedagogiczny i niepedagogiczny szkoły/bursy powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora.

15.3. Sposób postępowania

- bezzwłoczne poinformowanie dyrektora szkoły oraz pedagoga/psychologa szkolnego;
- dodatkowo w przypadku:
 - pedofilii – poinformowanie Policji;
 - rozpowszechniania pornografii – poinformowanie administratora sieci;
- rozmowa psychologa/pedagoga szkolnego z uczniem w celu szczegółowego poznania i oceny sytuacji;
- sporządzenie notatki służbowej ze zdarzenia;
- podjęcie przez wychowawców oraz pedagoga/psychologa szkolnego działań profilaktycznych skierowanych do uczniów w celu omówienia potencjalnego zagrożenia, wskazania możliwych rozwiązań, konsekwencji, sposobów szukania pomocy;
- wezwanie do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia przez dyrektora celem omówienia sytuacji;
- zobowiązanie ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, a rodziców/opiekunów prawnych do szczególnego nadzoru nad zachowaniem dziecka;
- jeśli rodzice odmawiają współpracy lub ich działanie nie przynosi oczekiwanej poprawy, a szkoła/bursa wykorzystała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych, dyrektor szkoły/bursy powiadamia Sąd Rodzinny.

15.4. Proponowane obowiązki pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych szkoły artystycznej

- zapoznanie się z działaniami wychowawczo-profilaktycznymi;
- prowadzenie zajęć dotyczących bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni, asertywnych zachowań wobec dorosłych, granic osobistych;
- zapoznanie się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury;
- branie udziału w szkoleniach z zakresu stosowania procedury;
- znajomość własnych zadań w przypadku uruchomienia procedury;
- szkolenie uczniów w zakresie działań prowadzonych w ramach procedury;
- stosowanie się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją trudną lub kryzysową.

13. Procedura reagowania w sytuacji cyberprzemocy wśród uczniów (procedura opracowana przez Zespół psychologów Specjalistycznych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych CEA)

16.1. Cel uruchomienia procedury:

Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników szkoły/bursy w sytuacji ujawnienia cyberprzemocy poprzez: udzielenie wsparcia ofierze cyberprzemocy, zabezpieczenie dowodów i ustalenie okoliczności zdarzenia, wyciągnięcie konsekwencji wobec sprawcy przemocy oraz praca nad zmianą postawy ucznia.

16.2. Osoby odpowiedzialne:

Każdy pracownik szkoły/bursy artystycznej, w tym dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, specjaliści szkolni. Szkoła ma współpracować z rodzicami uczniów (ofiary i sprawcy) oraz w razie potrzeby z instytucjami zewnętrznymi (np. Policją, Sądem Rodzinnym).

16.3. Definicja cyberprzemocy:

Cyberprzemoc – przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych (Internet oraz telefony komórkowe). Podstawowe formy zjawiska to: nękanie, straszenie, poniżanie, dręczenie, prześladowanie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Do takich działań wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, portale społecznościowe, grupy dyskusyjne, wiadomości tekstowe oraz multimedialne (SMS i MMS).

16.4. Sposób postępowania:

a) Ustalenie okoliczności zdarzenia

- wszystkie przypadki przemocy, a więc także przemocy z wykorzystaniem mediów elektronicznych, powinny zostać właściwie zbadane, zarejestrowane i udokumentowane;

- jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel niebędący wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy/grupy, który informuje o fakcie pedagoga/psychologa i dyrektora;
- pedagog/psycholog i dyrektor wspólnie z wychowawcą powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie;
- do zadań szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.

b) Zabezpieczenie dowodów

- wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane;
- należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil;
- takie zabezpieczenie dowodów nie tylko ułatwi dalsze postępowanie dostawcy usługi (odnalezienie sprawcy, usunięcie szkodliwych treści z serwisu), ale również stanowi materiał, z którym powinny się zapoznać wszystkie zaangażowane w sprawę osoby: dyrektor i pedagog/psycholog, rodzice, a wreszcie Policja, jeśli doszło do złamania prawa;
- na etapie zabezpieczania dowodów cyberprzemocy i identyfikacji sprawcy warto korzystać z pomocy nauczyciela informatyki.

Jak można zarejestrować dowody cyberprzemocy?

- **Telefon komórkowy:** nie kasować wiadomości, należy zapisywać wszystkie wiadomości zarówno tekstowe, jak i nagrane na pocztę głosową w pamięci telefonu;
- **Komunikatory:** niektóre serwisy pozwalają na zapisywanie rozmów; można również np. skopiować rozmowę, wkleić do dokumentu Word (lub innego edytora tekstu), zapisać i wydrukować;
- **Strony serwisów społecznościowych, WWW:** aby zachować kopię materiału, który widać na ekranie, należy wcisnąć jednocześnie klawisze Control i Print Screen, a następnie wykonać operację „Wklej” w dokumencie Word;
- **Czat:** podobnie jak w przypadku stron www, aby zachować kopię materiału, który widać na ekranie, należy wcisnąć klawisze Control i Print Screen, a następnie wykonać operację „Wklej” w dokumencie Word; można też po prostu wydrukować interesującą stronę;
- **E-mail:** aby wydrukować wiadomość, należy przesłać ją do nauczyciela lub pedagoga, który zajmuje się ustaleniem okoliczności zajścia; zachowanie całości

wiadomości, a nie tylko samego tekstu jest bardziej pomocne, ponieważ zawiera informacje o jej pochodzeniu.

c) Identyfikacja sprawcy

Co może pomóc w identyfikacji sprawcy?

- świadkowie – inni uczniowie odwiedzający „obraźliwe” strony mogą posiadać informacje na temat ich autora, mogą też zidentyfikować numer telefonu komórkowego sprawcy, jeśli nie jest on zastrzeżony;
- kontakt z dostawcą usługi internetowej – może on nie tylko zablokować konto agresora lub usunąć szkodliwe treści, ale także podać dane sprawcy cyberprzemocy; dane takie nie mogą być jednak udostępniane osobom prywatnym; aby je pozyskać, konieczny jest kontakt z Policją;
- kontakt z operatorem sieci komórkowej w przypadku, gdy numer telefonu sprawcy jest zastrzeżony – może on podjąć kroki w kierunku ustalenia sprawcy, jeśli otrzyma dane o dacie i godzinie rozmowy; również w tym przypadku operator może udostępnić te dane tylko Policji;
- gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów; do podjęcia takiego działania zobowiązuje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną;
- w przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić, należy bezwzględnie skontaktować się z Policją.

d) Działania wobec sprawcy cyberprzemocy

Gdy sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły pedagog/psycholog lub wychowawca powinien podjąć dalsze działania.

- **Rozmowa z uczniem – sprawcą przemocy o jego zachowaniu:**
 - o celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej;
 - o sprawca powinien otrzymać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy;
 - o należy omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;
 - o sprawca powinien zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów;
 - o ważnym elementem rozmowy jest też określenie sposobów zadośćuczynienia

- wobec ofiary cyberprzemocy;
 - o jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy;
 - o nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.
- **Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:**
- o rodzice sprawcy powinni zostać poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka;
 - o w miarę możliwości należy starać się pozyskać rodziców do współpracy i ustalić jej zasady.
- **Objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną:**
- o praca ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu konsekwencji swojego zachowania, w zmianie postawy i postępowania ucznia, w tym sposobu korzystania z nowych technologii;
 - o powinna być udzielona pomoc psychologiczna na terenie szkoły.

e) Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec sprawcy cyberprzemocy

Należy pamiętać, iż celem sankcji wobec sprawcy jest:

- zatrzymanie przemocy i zapewnienie poczucia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi;
- wzbudzenie refleksji na temat swojego zachowania, zrozumienie krzywdy, jaką spowodował i powstrzymanie przed podobnym zachowaniem w przyszłości;
- pokazanie społeczności szkolnej, że cyberprzemoc nie będzie tolerowana i że szkoła jest w stanie efektywnie zareagować w tego rodzaju sytuacji.

Podjęwszy decyzję o rodzaju kary, należy wziąć pod uwagę:

- rozmiar i rangę szkody – czy materiał został upubliczniony w sposób pozwalający na dotarcie do niego wielu osobom (określa to rozmiar upokorzenia, jakiego doznaje ofiara), czy trudno jest wycofać materiał z sieci itp.;
- czas trwania prześladowania – czy było to długotrwałe działanie, czy pojedynczy incydent;
- świadomość popełnianego czynu – czy działanie było zaplanowane, a sprawca był świadomy, że wyrządza krzywdę koledze (niektóre akty cyberprzemocy popełniane

- są nieświadomie lub z niewielką świadomością konsekwencji);
- motywację sprawcy – należy sprawdzić, czy działanie sprawcy nie jest działaniem odwetowym w odpowiedzi na uprzednio doświadczone prześladowanie;
- rodzaj rozpowszechnianego materiału.

f) Działania wobec ofiary cyberprzemocy

Wsparcie psychiczne:

podobnie jak w przypadku innych form przemocy, ofiara cyberprzemocy potrzebuje pomocy i emocjonalnego wsparcia ze strony dorosłych; musi także wiedzieć, że szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu.

Podczas rozmowy z uczniem – ofiarą cyberprzemocy należy:

- zapewnić go, że dobrze zrobił, mówiąc o tym, co się stało;
- poinformować go, że nikt nie ma prawa tak się zachowywać wobec niego;
- zapewnić mu, że szkoła/bursa nie toleruje żadnej formy przemocy, ale postara się mu pomóc, uruchamiając odpowiednie procedury interwencyjne;
- być uważnym na pozawerbalne przejawy uczuć dziecka – zażenowanie, skrępowanie, wstyd, lęk, przerażenie, smutek, poczucie winy.

Monitoring:

- po zakończeniu interwencji warto monitorować sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy;
- rodzice dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy powinni być poinformowani o problemie i otrzymać wsparcie i pomoc ze strony szkoły; w rozmowie z nimi pedagog/psycholog lub wychowawca powinni przedstawić kroki, jakie zostały podjęte w celu wyjaśnienia zajścia oraz zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, a także, jeśli to wskazane i możliwe zaproponować rodzicom i dziecku pomoc specjalisty.

g) Ochrona świadków zgłaszających zdarzenia

Jak zachować się wobec świadka zgłaszającego cyberprzemoc?

- należy zapewnić o jego prawidłowym zachowaniu, zgłaszając fakt przemocy;
- należy zakomunikować, że wymagało to od niego wiele odwagi;
- zapewnić go o swojej dyskrecji;
- nie należy ujawniać jego danych, jeśli nie jest to konieczne (np. gdy sprawa została

zgłoszona na policję);

- pod żadnym pozorem nie konfrontować go ze sprawcą;
- zadbać o jego bezpieczeństwo, nie upubliczniając jego udziału w sprawie.

h) Sporządzenie dokumentacji z zajęcia

- pedagog/psycholog lub wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej;
- jeśli rozmowa przebiegała w obecności świadka, powinien on podpisać notatkę po jej sporządzeniu;
- jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis itp.).

i) Współpraca szkoły z Policją i Sądem Rodzinnym

Większość przypadków cyberprzemocy nie wymaga powiadamiania Sądu Rodzinnego czy Policji i powinna być rozwiązywana przy użyciu dostępnych szkole środków wychowawczych. Istnieją jednak sytuacje, gdy konieczne staje się zgłoszenie sprawy do Sądu Rodzinnego:

- poważne przypadki cyberprzemocy przebiegające z naruszeniem prawa (np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalnych treści itp.);
- jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, dyrektor powinien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, szczególnie jeśli do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji ucznia;
- gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkania z pedagogiem/psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądaných rezultatów, dyrektor powinien zwrócić się do sądu rodzinnego z wnioskiem o podjęcie odpowiednich środków.

W ramach ogólnej współpracy szkoły z Policją mogą być organizowane spotkania pedagoga szkolnego, nauczycieli ze specjalistami dotyczące zagrożeń cyberprzemocą w środowisku lokalnym, spotkania młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, na temat zasad bezpieczeństwa oraz sposobów unikania zagrożeń związanych z cyberprzemocą.

W programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły powinny być zawarte treści związane z zapobieganiem zjawisku cyberprzemocy, m.in. poprzez dostarczanie uczniom wiedzy i umiejętności na temat technologii komunikacyjnych.

Literatura i podstawy prawne:

1. Kodeks Karny i Kodeks Cywilny
2. Jak reagować na cyberprzemoc – poradnik dla szkół. Wydanie II rozszerzone. Biblioteka programu „Dziecko w sieci”.

<https://bezpiecznaszkola.men.gov.pl/wp-content/uploads/2015/09/cyberprzemoc.pdf>

14. Zasady ochrony danych osobowych oraz wizerunku dzieci w placówce

Szkoła zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Szkoła, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka. Należy kierować się odpowiedzialnością i rozważąco wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków dzieci.

Dzielenie się zdjęciami i filmami z aktywności w szkole służy celebrowaniu sukcesów uczniów, dokumentowaniu działań statutowych i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo dzieci.

Należy wykorzystywać zdjęcia/nagrania pokazujące szeroki przekrój uczniów - w różnym wieku, o różnych uzdolnieniach, stopniu sprawności i reprezentujące różne grupy etniczne. Uczeń ma prawo zdecydować, czy jego wizerunek zostanie zarejestrowany i w jaki sposób zostanie użyty.

Zgoda rodziców/opiekunów prawnych na wykorzystanie wizerunku ich dziecka jest tylko wtedy wiążąca, jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie prawni zostali poinformowani o sposobie wykorzystania zdjęć/nagrań i ryzyku wiążącym się z publikacją wizerunku.

Należy dbać o bezpieczeństwo wizerunków dzieci poprzez:

- Uzyskanie pisemnej zgody rodziców/opiekunów oraz ustnej zgody samego ucznia przed zrobieniem i publikacją zdjęcia/nagrania.
- Udzielenie wyjaśnień, do czego wykorzystane zostaną zdjęcia/nagrania i w jakim kontekście, jak będą przechowywane te dane i jakie potencjalne ryzyko wiąże się z publikacją zdjęć/ nagrań online.
- Unikanie podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi dziecko z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie zdjęcia - używanie tylko imienia.
- Rezygnację z ujawniania jakichkolwiek informacji wrażliwych o uczniach dotyczących m.in. stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i powiązanych z wizerunkiem dziecka.

- Zwracanie uwagi, żeby wszystkie dzieci znajdujące się na zdjęciu/naganiu były ubrane (nie zamieszcza się zdjęć z plaży, basenu), a sytuacja zdjęcia/nagrania nie była dla ucznia poniżająca, ośmieszająca ani nie ukazywała go w negatywnym kontekście,
- Zwracanie uwagi, żeby zdjęcia/nagrania dzieci koncentrowały się na czynnościach wykonywanych przez uczniów i w miarę możliwości przedstawiały dzieci w grupie, a nie pojedyncze osoby.
- Rezygnację z publikacji zdjęć dzieci, które ukończyły szkołę, jeśli one lub ich rodzice/opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na wykorzystanie zdjęć po odejściu ze szkoły.
- Przyjęcie zasady, że wszystkie podejrzenia i problemy dotyczące niewłaściwego rozpowszechniania wizerunków dzieci należy rejestrować i zgłaszać dyrekcji, podobnie jak inne niepokojące sygnały dotyczące zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.
- Jeśli rejestracja wydarzenia zostanie zlecona osobie zewnętrznej (wynajętemu fotografowi lub kamerzyście) należy zobowiązać osobę/firmę rejestrującą wydarzenie do przestrzegania niniejszych wytycznych.
- Niedopuszczanie do sytuacji, w której osoba/firma rejestrująca będzie przebywała z dziećmi bez nadzoru pracownika placówki,
- Poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych oraz dzieci, że osoba/firma rejestrująca wydarzenie będzie obecna podczas wydarzenia i upewnienie się, że rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci.
- Jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych dziecka nie jest wymagana.

Jeżeli rodzice/opiekunowie lub widzowie wydarzeń i uroczystości itd. rejestrują wizerunki dzieci do prywatnego użytku, należy poinformować na początku każdego z tych wydarzeń o tym, że:

- Wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki dzieci i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku dzieci – przez ich rodziców/opiekunów prawnych.
- Zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki dzieci nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice lub opiekunowie prawni tych dzieci wyrażą na to zgodę,

- Jeśli przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba będą chcieli zarejestrować organizowane przez szkołę wydarzenie i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę dyrekcji. W takiej sytuacji należy upewnić się, że rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci.

Od w/w należy oczekiwać informacji o:

imieniu, nazwisku i adresie osoby lub redakcji występującej o zgodę, uzasadnieniu potrzeby rejestrowania wydarzenia oraz informacji, w jaki sposób i w jakim kontekście zostanie wykorzystany zebrany materiał, podpisanej deklaracji o zgodności podanych informacji ze stanem faktycznym.

- Personel szkoły nie może umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku dziecka na terenie szkoły bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego dziecka oraz bez zgody dyrekcji.
- Personel szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi, nie przekazuje mediom kontaktu do rodziców/opiekunów prawnych dzieci i nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego rodzica/opiekuna prawnego. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik jest przekonany, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
- W celu realizacji materiału medialnego dyrekcja może podjąć decyzję o udostępnieniu wybranych pomieszczeń szkoły dla potrzeb nagrania. Dyrekcja podejmując taką decyzję poleca przygotowanie pomieszczenia w taki sposób, aby uniemożliwić rejestrowanie przebywających na terenie szkoły dzieci.
- Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni lub sam uczeń nie wyrażają zgody na rejestrowanie wizerunku należy respektować ich decyzje i nie rejestrować ani nie umieszczać zdjęć/nagrań publicznie ani w żaden inny sposób.
- Zabrania się przechowywania materiałów elektronicznych zawierających wizerunki dzieci na nośnikach nieszyfrowanych, mobilnych, takich jak telefony komórkowe i urządzenia z pamięcią przenośną (np. pendrive).
W/w materiały należy niezwłocznie usuwać.

15. Postanowienia końcowe.

W Szkole osobą odpowiedzialną za Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem jest pedagog.

Pedagog jest odpowiedzialny za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia Standardów oraz za proponowanie zmian w Standardach.

Pedagog prowadzi Rejestr zgłoszeń sytuacji krzywdzenia małoletnich, który stanowi załącznik nr 5 do niniejszych Standardów.

Pedagog przeprowadza wśród personelu placówki, przynajmniej raz na 2 lata, ankietę monitorującą poziom realizacji Polityki. Wzór ankiety stanowi Załącznik nr 6 do niniejszych Standardów.

W ankiecie członkowie personelu szkoły mogą proponować zmiany do Standardów oraz wskazywać naruszenia Standardów w szkole.

Pedagog dokonuje opracowania wypełnionych przez personel szkoły ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi szkoły.

Dyrektor szkoły wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza personelowi nowe brzmienie Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.

Dokumentację związaną z realizacją zapisów Standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem przechowuje się w sekretariacie szkoły.

Standardy wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.

Upowszechnienie następuje w sposób dostępny dla personelu szkoły, w szczególności poprzez wywieszenie w Pokoju Nauczycielskim, poprzez przesłanie tekstu drogą elektroniczną pracownikom oraz rodzicom oraz poprzez zamieszczenie na stronie <https://www.gov.pl/web/plastykkrakow>

16. Załączniki.

Zał. Nr.1. Oświadczenie o niekaralności

Zał. Nr.2. Oświadczenie o krajach zamieszkania

Zał. Nr.3. Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami

Zał. Nr.4. Karta interwencji

Zał. Nr.5. Rejestr interwencji

Zał. Nr.6. Ankieta monitorująca poziom realizacji Standardów Ochrony Małoletnich

Kraków, dnia 26 czerwca 2024r.